

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

VI. De iis qui in palatio versabantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

tia nudarentur : complures regni Je-
 fu Christi milites , nominis illius con-
 fessionem sæculari gloriæ ac felicitati
 qua fruebantur , absque ulla cunctatio-
 ne prætulērunt . Ex quibus pauci ad-
 modum non modo dignitatem , verum
 etiam vitam amittere pro defensione
 pietatis sustinuerunt ; cum is qui reli-
 gioni nostræ struebat insidias , parce
 adhuc & rarò sanguinem quorundam
 fundere auderet ; deterritus ut credi-
 bile est multitudine fidelium , & uni-
 versis simul bellum inferre formidans .
 Verùm ubi apertius se ad bellum ac-
 cinxit , dici non potest quot & quan-
 tos Christi martyres in omnibus locis
 atque urbibus passim cernere licue-
 rit .

CAPUT V.

De his qua Nicomedia gesta sunt.

Huc refer
Niceph.
1. 7. c. 5.

Primùm quidem simul ac edictum
 contra ecclesias propositum est Ni-
 comedia : vir quidam minimè obscu-
 rus , sed sæcularium honorum præro-
 gativa in primis conspicuus ; zelo quo-
 dam divino commotus & ardore fidei
 incitatus , edictum illud in publico &
 illustri urbis loco affixum detraxit , &
 tanquam impium ac scelestum mani-
 bus suis discerpfit : idque duobus Im-
 peratoribus in eadem urbe commo-
 rantibus , quorum alter senior Augu-
 stus primum inter omnes Imperii gra-
 dum , alter verò quartum obtinebat .
 Hic igitur cum primus omnium in ea
 civitate hujusmodi facinore inclarui-
 set ; statim ea supplicia perpeffus quæ
 post tantam audaciam ei insignenda ef-
 se credibile erat , lætitiã ac tranqui-
 litatem animi usque ad ultimum spiri-
 tum conservavit .

CAPUT VI.

De iis qui in palatio versabantur.

Huc refer
Niceph.
1. 7. c. 5.

Verùm præ omnibus qui unquam
 sive apud Græcos sive apud Bar-
 baros admiratione digni & ob forti-
 tudinem celebres exstiterunt , glo-
 riosos atque illustres Dei martyres ea
 tempestas tulit , Dorotheum scilicet
 & reliquos cubicularios pueros . Qui
 tametsi summi honoris prærogativa ab
 Imperatoribus ornati essent , nec
 minus ab iisdem diligerentur quàm
 filii ; probra tamen pro pietate to-

A πωρεσάμαλι . πλείοι οὖτοι τῆς Χειρὸς ἑσ-
 λείας σφαλιώτα , τὴν εἰς αὐτὸν ὁμολογήσαν-
 τες μελλήσαντες , τῆς δοκίμης δόξης καὶ εὐπειρίας
 ἧς εἶχον , ἀναμφιλόως πρέτιμψαν . καὶ ἐ-
 σπανίως τέτων εἰς περὶ δ' εὐτερος , ἐμοιότη-
 ἀξίας τῶν ἀποβολῆν , ἀλλὰ καὶ θανάτου
 εὐσεβῆς ἐνστάσεως ἀνικατηλάτῳ .
 τῆς πῶς ἤδη τότε ἔ τὴν Ἐπιτολὴν ἐνεργ-
 ῆσθαι καὶ μέγιστος αἷμαλος ἐπ' ἐνίων φθάνει
 τολμήσει . Ἐπὶ πῶς ὡς εἰκοσι τῶν πιστῶν
 διπομῆρας τε αὐτὸν ἐπὶ καὶ ἀποκναίοντος , ὁπ-
 καὶ πάντων ἀδρόως ἐφορμήσαι πόλεμον .
B καὶ γυμνότερον ἐπαπεδύετο . ἐδ' ἐστὶ λόγος
 ναλὸν ἀφηγήσατο , ὅσους καὶ ὁποῖας ἔχον
 μάρτυρας ὀφθαλμοῖς παρῆν ὄραν , τοῖς
 πάσας τὰς τε πόλεις καὶ τὰς χώρας οὐκ ἔστι

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε.

Περί τῆς Νικομηδείας.

Aγία γενεὴ τῶν ὁσίων ἀσκήμων τῆς ἀ-
 γάγαν καὶ τὰς ἐν τῷ βίῳ νενομισ-
 ῶσεως ἐνδοξάτων . ἀμα τῶ τῆ
 ἐκκλησιῶν ἐν τῇ Νικομηδείᾳ πῶς
 γεωφῆν , ἡλῶ τῶ καὶ Θεὸν ὑποκινῆσαι ,
 πῶς τε ἐφορμήσας τῇ πίσει , ἐν πῶς
 δημοσίᾳ κερδῆν , ὡς ἀνοσίαν καὶ ἀσέ-
 τῶ ἀνελὼν ἀπαρτίσει . δυνεῖν ἐπαρτίσει
 τὴν αὐτὴν πόλιν βασιλέαν . Ἐτε πῶς
 τῶ ἀλλῶν , καὶ ἔ τὸν τέταρτον δὸς τῶ
 δρχῆς ἐπικρατεῖν ἔ βαθμόν . ἀλλ' ὅτι
 τῶν τῶ καδ' ἐπῶτ' ἔ τῶν διαπρέ-
 πῶπον , ἀμα τε τοιαῦτα οἶα καὶ εἰκὸς ἦ
 μένας ὡς ἀν' ἐπιτοῖστω τολμήματι , τῶ
 πον καὶ ἀτάραχον εἰς αὐτὴν τελευταίαν
 τῆσεν ἀναπνοήν .

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ.

Περί τῆς κατὰ τὸν βασιλικὸν οἴκου.

Πάντων ὅσοι τῶν πρόποτε ἀνμῶν
 εἴτε παρ' Ἑλλήσιν εἴτε παρὰ Βαρβάρων
 ἠνεγκεν ὁ καιρὸς καὶ διαπρέπεις μαρ-
 ρας , τῶς ἀμφὶ τὸν Δωροθέον βασιλ-
 παῖδας οἱ καὶ τ' ἀνωτάτω πῶς τῶ
 ἀπόταις ἠξιωμένοι , γῶσιων τε αὐτοῖς
 σῆ τέκνων ἐλειπόμενοι . μείζονα πῶς
 ἀλλῶν

DIOCLETIANUS.

ἀληθῶς ἠγῆται τὸ βίβρι δόξης καὶ τευφῆς. τὰς
 ὑπερέουσεβείας ὀνειδιζόμενος τε καὶ πόνας· καὶ
 τὰς κεκαυρηγμένους ἐπ' αὐτοῖς πολυτρόπως
 θανάτους ὡς ἐνός πινος οἶον κέρρηται μνηστέρας
 τὰ τῆ βίβρι τέλει, σκοπεῖν δὲ αὐτὴ καὶ τὰ τοῖς
 ἀλλοῖς συμπεθεκκότα, τοῖς ἐντυλχάνεσι κα-
 λαίετομεν ἠγετοῖς εἰς μέσον καλὰ τὴν προ-
 εμμεμένη πόλιν, ἐφ' ὧν δὲ δηλώκαμεν δρχόν-
 των. Ζῆειν δὴ ὄνω προσαχθεῖς, ὡς ἐνισαῖθ,
 γυμνός μελάρσιος δρθῆναι κελεύεται. μάλιστα
 τε τὸ πᾶν σῶμα καλαξάινεθ, εἰσὶ τε ἠτήθεις,
 καὶ ἄκων τὸ προσαπόμενον ποιήσειεν. ὡς δὲ καὶ
 ταῦτα πάχων ἀδιάτρητη ἦν, ὅξθ λοιπον
 ἠδητῶν ὄσεων ὑποφραομένων αὐτῆ σὺ καὶ
 ἀλλυ φύρατες, καὶ τῶν διασαπέντων τῆ
 σώματος μερῶν ἐνέχσον· ὡς ἡ ταῦτα ἐπά-
 λητας ἀλγηδῶνας, ἐχάραξεν τέντεθθεν καὶ πύρ
 εἰς μέσον εἰλκεθ. καὶ κρεθὼν ἐδαδύμων δίκην
 τὰ λείψανα αὐτῶ τῆ σώματος ὑπὸ τῆ πυ-
 ρος ἐκείνης ἀτρεθων, ὡς ἀνμὴ σὺλῶμος ἀ-
 παλλαγῆν, καλαβραχὺ δὲ ἀνηλίσκεθ. ἐπὶ
 τρεθ ἀνεῖματῶν δπιδύθεντων αὐτὸν τῆ πυρᾷ
 συχωρεμένων, πρὶν ἂν καὶ μῦτοσαῦτα τοῖς
 προσασομένοις δπνεύσειεν. ὁ δὲ ἀπρὶξ ἐχό-
 μεθ τῆς προσέσεως, νικηφόρεθ ὦν αὐταῖς
 ταῖς βασάνοις ἀπέδωκε τὴν ψυχὴν. τοῖσθ
 τῶν βασιλικῶν ἐνὸς τὸ μαρτύριον παιδων, ἀ-
 ξιον ὡς ὄλιως καὶ τῆς προσηγορίας. Πέτεθ γὰρ
 ἐκαλεῖτο. ἐχέρον καὶ τὰ καὶ τὰς λοιπὰς ὄν-
 τα, λόγῃ θεοδόμενοι συμμετρείας, ὡς καλεῖ-
 νομεν. τοσῶθον ἰσορησαλτες, ὡς ὄγε Δωρῶ-
 θεθ καὶ ὁ Γοργόνιος, ἐτέροις ἅμα πλείοσι τῆς
 βασιλικῆς οἰκελείας, καὶ τῆς πολυτρόπως ἀγῶ-
 νας βεθχῶ τὴν ζῶν μελαλλάξαιτες, τῆς ἐν-
 θεα νικῆς ἀπνεύκωντο βραβεῖα. ἐν τῆ τῆς
 καὶ Νικομήδειαν ἐκκλησίας ὁ τῶν καδτα
 προσεῶς Ἀνθιμος, διὰ τὴν εἰς Χεῖρον μαρτυ-
 ρίαν, τὴν κεφαλῶν δπιδέμεναι τῆ τῶ δὲ
 πλῆθος ἀτρων μαρτύρων προσίθεται. ἐκ οἷσθ
 ὅπως ἐν τοῖς καὶ τὴν Νικομήδειαν βασιλείοις,
 περκαῖας ἐν αὐταῖς δὴ ταῖς ἡμέραις ἀφθεί-
 σης ἦν καὶ ὑπὸ νοιαν ψυδῶ ἠεθρὸς τῶν ἡμετέ-
 ρων δπχερηθῆναι λόγου διαδοθένθ. παγ-
 γῆ σαρπηδὸν βασιλικῶν νεύματῶν τῆ δὲ θεο-
 σεῶν, οἱ μὲν ξίφει καλῶσφάθοντο, οἱ δὲ διὰ
 πυρὸς ἐτελειεθ. ὅτε λόγθ ἔχει, περθυμία
 θεαλῶν ἐἀρρήτω, ἀνδρας ἅμα γυωαξίν ἐπὶ

A lerata, & ærumnas, ac diversa mortis
 genera adversus ipsos excogitata, ma-
 joris revera pretii esse duxerunt, quàm
 gloriam ac delicias hujus sæculi. Ho-
 rum igitur unius duntaxat hinc exitum
 referam, ut ex illo lectores conjicere
 possint quid reliquis contigerit. Pro-
 ductus est in medium quidam illorum
 in urbe superius memorata, coram iis
 quos dixi Imperatoribus. Jussusque
 Diis sacrificare; cum id pertinaciter
 recusaret, nudato corpore sublimis
 tolli præcipitur, & verberibus concidi
 quoad tandem vel invitatus jussis ob-
 temperaret. Sed cum ille hujusmodi
 tormentis excarnificatus, in eadem
 sententia firmus permaneret: ipsis
 jam ossibus denudatis, commixtum
 fale acetum tabescentibus corporis
 membris infuderunt. Quos dolores
 cum ille etiam toleraret, craticula de-
 inceps & ignis in medium affertur.
 Et reliquæ corporis ipsius, instar car-
 nium quæ ad cibum parantur, igne af-
 fatæ sunt; idque non simul ac semel,
 sed paulatim; ne scilicet celeri exitu
 defungeretur. Nec carnifices qui eum
 rogo imposuerant, dimittere illum si-
 nebantur, nisi prius jussis post tot cru-
 ciatus acquievissent. Verum ille in ea-
 dem semper sententia perseverans, vi-
 ctor ipsis in tormentis animam exha-
 lavit. Hujusmodi fuit martyrium unius
 ex Imperatoris cubiculariis: digni
 profecto suo nomine. Petrus enim il-
 le vocabatur. Reliquorum verò mar-
 tyria nihilo inferiora, tamen brevita-
 tis studio hic omittemus. Id tantum
 retulisse sufficiet, quòd Dorotheus &
 Gorgonius unà cum aliis pluribus qui
 in palatio ministrabant, post eujus-
 quemodi certamina elisis laqueo fau-
 cibus, divinæ victoriæ præmium ade-
 pti sunt. Tunc etiam Anthimus eccle-
 siæ Nicomediensis episcopus, ob con-
 fessionem Christi in eadem urbe capi-
 te truncatus est. Huic adjuncta est in-
 gens martyrum multitudo. Quippe
 iisdem diebus nescio quo casu, in pa-
 latio excitatum erat incendium. Cu-
 jus cum nostros auctores fuisse publi-
 cus rumor falsa suspitione jactasset,
 Imperiali jussu quotquot illic erant dei
 cultores, acervatim cum suis familiis;
 alii gladio; flammis alii consumpti
 periere. Tunc divina quadam alacri-
 tate quæ verbis explicari non potest,
 conciti viri simul ac mulieres, in
 ardentem rogam insiliisse dicuntur.

Alios quoque innumerabiles vincetos & scaphis impositos, carnifices in profundum mare projecere. Sed & corpora regionum cubiculariorum quæ post mortem convenienti tradita fuerant sepulturæ, ipsi eorum legitimi domini crui ex sepulchro & in mare projici oportere censuerunt, ne quis illos sepulchris conditos, pro Diis, ut ipsi quidem opinabantur, reputans, in posterum adoraret. Et hæc quidem in ipso persecutionis exordio Nicomedia gesta sunt. Ceterum pauld post cum alii in Melitina Armenia regione, alii in Syria Imperium arripere conati essent: promulgatum est Imperatoris edictum, ut omnes ubique Ecclesiarum Antistites vinciti in carcerem truderentur. Earum verò rerum quæ postea factæ sunt spectaculum, omnem prorsus dicendi copiam superabat; quippe cum innumerabilis ubique hominum multitudo custodia manciparetur: & carceres olim homicidis & sepulchrorum expilatoribus deputati, tunc Episcopis, Presbyteris, Diaconis, Lectoribus atq; Exorcistis complerentur; adeo ut iis qui ob crimina condemnati fuerant, nullus jam locus superesset. Rursus verò cum aliud edictum priora illa subsecutum fuisset, quo præcipiebatur ut carceribus inclusi, siquidem factificassent, liberi abire sinerentur; si vero id renuerent, tormentis gravissimis cruciarentur; vix jam iniri numerus potest omnium qui deinceps in singulis provinciis passi sunt Martyrum; ac præsertim eorum qui per Africam & Mauritaniam, per Thebaidem & Ægyptum sunt interfecti. Ex Ægypto quidem nonnulli in alias quoque urbes ac provincias transgressi, nobilibus martyriis inclaruerunt.

τὴν πνεῦν καθάλλεας δήσαντες ὅ οὐ δὴ αὐτοὶ ἀλλότι πλῆθος ἐπι σκάφαις, τοῖς θαλάσσιον ἐναπέριπτον βυθοῖς. τὰς δὲ γε βασιλικὰς θάνατον παύδας, γῆ μὲν τῆς προσκυνοῦσας, δείας ἀδωδοθέας, ἀνδρὶς δὲ ὑπαρχίας ἀνρύξαντες ἐναπορίσαι θαλάσση καὶ αὐτὸ ὄντο δεινὸν οἰνομισμῶν δεισώτοι, αἷς αὐτοῖς ἐν μνήμασιν ἀποκειμῶντες ἀποσκευασίαν περὶ Θεῶν αὐτῶν, ὡς γε ὄντο, λογιζόμενοι. καὶ τὸ μὲν ἐπὶ τῆς Νικομηδείας καὶ τὴν ἀρχὴν δόξατο, λεθῆρα δὲ διαμῆ, τοιαῦτα. ἐκ εἰς μακροῦ ἐτέρων καὶ τὴν Μελίτιν ἔτω καλεμῶν γὰρ ἔσαν, καὶ αὐτὸν πάλιν ἄλλων ἀμφὶ τὴν Συρίαν ἐπὶ Φυῆνα τῆ βασιλεία πεπεραμῶν. τὰ πάντα χόσε τῶ ἐκκλησιῶν ἀποσεῶτας ἐπέταίς καὶ δεσμοῖς ἐνείρει ἀποσεῶταμα ἐφῆτα βασιλικὸν καὶ ἡν ἡ θεὰ τῶ ἐπὶ τέτοις γουῶν, πᾶσαν δὴ ἡσῆν ὑπεραίρῆσα. μὲν πλῆθος ἐν παντὶ τόπῳ καθεργημῶν. καὶ τὰ πάντα χὶ δεσμοῦ τῆ ἀνδροφόνους καὶ τῶ ἑωρύχοις πάλαι ἀποσεῶτον ἐπεσκιδνασῶν. τότε πληρέων Ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, ἀναγρωσῶν τε καὶ ἐπορεκισῶν. αἷς μὲν χωρῶν ἐπὶ τοῖς ἐπὶ κακουργίαις καλακῆται αὐτόδι καλακῆταδ, αὐτῶν δ' ἐτέρων ταπῶτα γράμματα ἐπὶ καλεῖν φῶτων, ἐν οἷς τὰ καλακῆτας, δυσταῖας μὲν, εἰάν βαδῆσαι ἐλθῶντας. ἐνισαμένους ὅ μνησῆας καλακῶν ἀποσεῶτα καὶ βασάνοις. πῶς ἀν πάλιν ἐπὶ τα τῶ κατ' ἐκάσῃν ἐπαρχίαν μαρτυροῦ ἀειμῆσαι πρὸ πλῆθῶ, καὶ μάλιστα τῶ κα τῶ Ἀφρικῆν καὶ τὸ Μαύρων ἐθῶ, ὅθεν αὐτῶ τε καὶ κατ' Αἴγυπτον δὲ ἡς καὶ εἰς ἐτέρων κα ἀποσεῶθῶντες πόλεις τε καὶ ἐπαρχίας, ἀποσεῶψαι τοῖς μαρτυροῖς.

CAPUT VII.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

De Aegyptiis qui in Phœnice passi sunt.

Περὶ τῶν ἐν Φοινίκῃ μαρτυροῦ.

Huc refer
Niceph.
1. 7. c. 7.
ET quosdam quidem illorum in Palestina claruisse novimus, quosdam vero apud Tyrum urbem Phœnices. quos quis est qui cum videret, nō admiratus sit innumerabiles ictus flagrorum, & in iis perferendis constantiam illorū revera illustrium Christianæ fidei athletarum: & post verbera certamen cum bestis humanum sanguinem lambere affuetis: atque in eo certamine incurfus

Ισμερ γὰρ τὰς δὲ αὐτῶν διαλάμψαι ἐν Παλαιστίνῃ. Ἰσμερ δὲ καὶ τὰς ἐν Τύρῳ τῆ Φοινίκης ἐς πρὸς ἰδῶν, ἐκαλεπῶν τὰς ἀποσεῶμῆτας μάστιγας. καὶ τὰς ἐν τέτοις τῶν ἀποσεῶθῶς ἀδωδοθέων τῆς θεοσεβείας ἀθλητῶν ἀποσεῶσαι. τὸν τε ἀδωδοθέα μὲν τὰς μάστιγας ἐν θηροῖν αἰμοδόροις ἀγῶνα. καὶ τὰς ἐν τέτοις παρδάλων καὶ διαφόρων ἀρκτων, συνάτῃ